

Serviciile de ordine publică și securitate publică, la ceasul modernizării

MATERIALUL ESTE ELABORAT ÎN CONTEXTEL PROIECTULUI „CAMPANIA DE INFORMARE PRIVIND OBIECTIVELE POLITICILOR DE SECURITATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA” IMPLEMENTAT DE PLATFORMA PENTRU INIȚIATIVE DE SECURITATE ȘI APĂRARE (PISA) ȘI SUSTINUT DE CENTRUL DE LA GENEVA PENTRU GUVERNAREA SECTORULUI DE SECURITATE (DCAF), ÎN CADRUL PROIECTULUI „CONSOLIDAREA GUVERNĂRII SECTORULUI DE SECURITATE ÎN MOLDOVA”, FINANȚAT DE SUEEDIA.

Obiectivul revizuirii conceptelor și politicilor de ordine și securitate publică figurează demult în marea majoritate a documentelor de politici de securitate. Odată cu declanșarea conflictului armat din proximitatea imediată a Republicii Moldova, această nevoie a devenit și mai acută. Fluxul majorat de migranți, incertitudinea privind soluționarea conflictului, tendința de schimbare a fenomenului infracțional, escaladarea amenințărilor la adresa securității au accentuat ca niciodată necesitatea eficientizării reacției autorităților la astfel de dificultăți.

Într-un document de planificare strategică - Strategia Națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” – obiectivul modernizării serviciilor de ordine și securitate publică ia forma opțiunii pentru îmbunătățirea relației comunitate – poliție. În programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, această sarcină se concentrează pe prioritizarea ordinii publice și siguranței cetățenilor prin politici de coeziune și modernizarea structurilor de forță. În programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025 se optează pentru mai multă siguranță pentru oameni - acasă, pe stradă, în locurile publice, în traficul rutier sau online.

Cel mai important document de politici în securitate aprobat recent - Strategia securității naționale – identifică, la rândul ei, treisprezece direcții de acțiune în acest sens, de la reformarea instituțiilor de ordine publică la integrarea deplină a mecanismelor funcționale în UE.

Modernizarea pentru care optează aceste documente ar trebui să aibă drept rezultat reducerea violenței în societate, omiterea vulnerabilităților, creșterea capacității de răspuns la crize, prevenirea și combaterea criminalității organizate, a corupției și a crimelor cibernetice și, în ultimă instanță, fortificarea rezilienței statului.

Printre metodele pe care le avansează se numără reorganizarea sistemului de ordine publică și creșterea capacității de reacție a poliției. Un accent în Strategia de securitate națională se pune pe necesitatea unei abordări anticipative și integrate pentru protejarea cetățenilor. În acest context, **lipsa unui mecanism de gestionare integrată a crizelor în domeniul ordinii și securității publice pe care o identifică documentul, reprezintă o vulnerabilitate la adresa securității naționale**, mai ales în contextul crizelor succesive ce au afectat statul într-un context mondial extrem de complicat.

O primă evaluare sistemică a acestor politici va putea fi efectuată în 2025, însă evaluările efectuate la această etapă deja arată o serie

de realizări. Un exemplu e simplificarea procesului de evidență automatizată a infracțiunilor și crearea unui mecanism unic de evidență a acestora la nivel național. Un alt exemplu e conceptul Sistemului informațional de supraveghere video portabil „Camera de corp”, ce permite o protecție mai bună a drepturilor și libertăților cetățenilor, precum și sporirea nivelului de disciplină și reducerea corupției în rândul forțelor polițienești. Crearea Punctului Național de contact pentru Arme și muniții, a sistemului informațional „Recrutarea și evaluarea resurselor umane în sistemul afacerilor interne”, reanimarea activității Consiliilor de siguranță comunitară - sunt alte câteva acțiuni ce se pot înscrie la capitolul realizări.

La nerealizate, pe de altă parte, pot fi trecute reorganizarea unor structuri de ordine și securitate publică; dezvoltarea și implementarea Conceptului „Police Intelligent Car”; asigurarea comunicării eficiente a serviciilor de ordine și securitate publică cu instituțiile media și societatea civilă; elaborarea criteriilor de performanță pentru activitatea polițienească comunitară, cât și elaborarea conceptului de intervenție integrată a forțelor la evenimente publice. În practica internațională, care ar fi bine să fie preluată și în Republica Moldova, sunt stabilite mai multe recomandări legate de gestionarea situațiilor de criză în domeniul ordinii publice, de la dezvoltarea parteneriatelor între agenții la asigurarea capacității de comunicare eficientă între autoritățile partenere.

Două priorități ce se pot evidenția de pe acum sunt: implementarea cât mai urgentă a unui mecanism de gestionare a crizelor și, doi, dezvoltarea unor platforme de interacțiune dintre comunitate și autoritățile competente în domeniul ordinii și securității publice. Cetățeanul are așteptări mari cu privire la livrabilele și rezultatele concrete care ar diminua fenomenul infracțional și cel contravențional, ar reduce numărul accidentelor rutiere, cazurilor de violență bazată pe gen și a celor comise în spațiul public. Iată de ce schimbarea paradigmei de acțiune din reactivă în pro-activă și de anticipare este mai mult ca evidentă.

Află mai multe la acest subiect din opinia integrală: bit.ly/4bsarUW